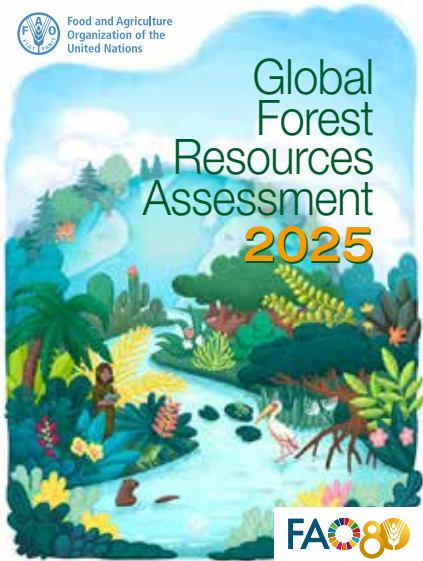

A világ erdei 2025-ben

2025 októberében jelent meg a FAO legfrissebb erdőleltára, mely 236 ország és ön-álló terület adataiból felépítve a legátfogóbb és legautentikusabb ilyen jellegű adatforrásnak tekinthető. A leltár, a korábbi időszak gyakorlatának megfelelően, önálló fejezetekben tekinti át az erdők területének, jellegének, fakészletének, használatának, tulajdonviszonyainak, egészségi állapotának, nem fa termékeinek fő jellemzőit, valamint a fenntartható erdőgazdálkodást biztosító egyes politikai és jogi eszközök meglétét és állapotát. Jelen cikkben azonban célszerűségi okokból csak az erdők és erdőgazdálkodás fizikai paramétereit fogjuk áttekinteni.

A FAO erdőleltárai mindig a nemzeti adatok összegzésén alapulnak, azonban ezek az adatok egységes definíciók és számítási módszerek alkalmazásával harmonizálásra kerülnek, így a nemzeti erdőleltárak adatai gyakran különböznek, ha nem is nagy mértékben, a FAO erdőleltárában szereplőktől.

2020 óta egy online felület áll az országok rendelkezésére, ahol adataikat feltölthetik, ill. a szükséges konverziókat is elvégezhetik.

Fontos megjegyezni, hogy a FAO erdőleltárai mindig ön-álló termékek, nem célszerű egymást követő leltárak adatait összehasonlítani, mert a különbségek gyakran módszertani vagy definíciós változásokból fakadnak, nem valós folyamatok eredményei.

Ezért a leltár minden olyan esetben, ahol az idősoroknak értelme vagy jelentősége van, elkészíti az 1990-től kezdődő időszak áttekintését. A legfontosabb paraméterek esetében, mint pl. terület vagy élőfakészlet, ha az adatokkal való fedettség nem teljeskörű, akkor a hiányzó adatok becslésre kerülnek, az alkalmazott módszer leírásának mellékelésével. Más adatok esetében, amennyiben az adatok hiányosak, akkor megjelölésre kerül, hogy a közölt adatsor a világ/régió teljes erdőterületének mekkora hányadára vonatkozik.

Az erdők és fás területek kiterjedése

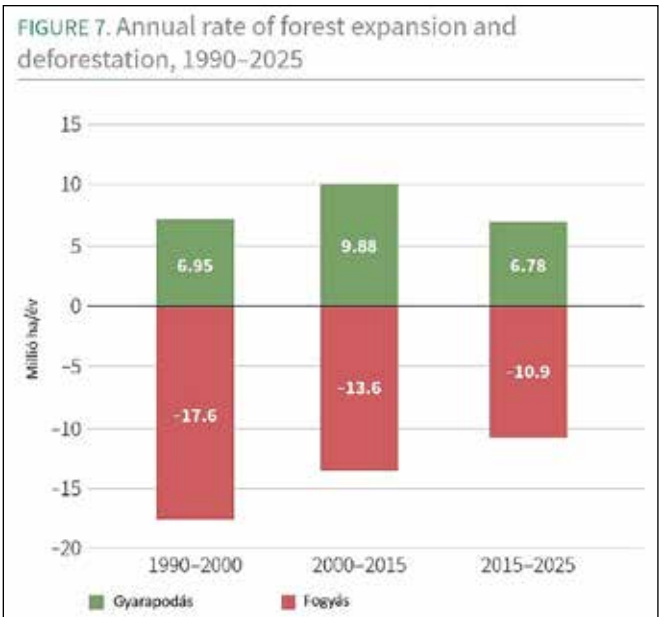
A legfrissebb adatok szerint az erdők 4,14 milliárd ha területtel a szárazföld 32%-át borítják.

Legnagyobb részük trópusi erdő (45%), ezt követik a bo-reális erdők (28%), a mérsékelt övi erdők (17%), végül a

szubtrópusi erdők (11%). Az erdők 54%-a öt ország területén található (Oroszország¹ 20%, Brazília 12%, Kanada 9%, USA 7%, Kína 5%).

Az erdőterület csökkenését az erőfeszítések ellenére sem sikerült megállítani, akár a földhasználatváltás, akár az új erdők létesülését is figyelembe vevő nettó területváltozás oldaláról szemléljük is.

Az erdők irtása ugyan lassul az idők folyamán, az 1990–2000 közötti időszak évi 17,6 millió ha érték 2015–2025 között 10,9 millió ha-ra mérséklődött, de összességében így is 489 millió ha-ral zsugorodott a Föld eredeti erdőtakarója 35 év alatt (ez nagyobb, mint az Európai Unió teljes területe). Szerencsére az erdőterület nem csökkent ilyen mértékben, mert az erdők

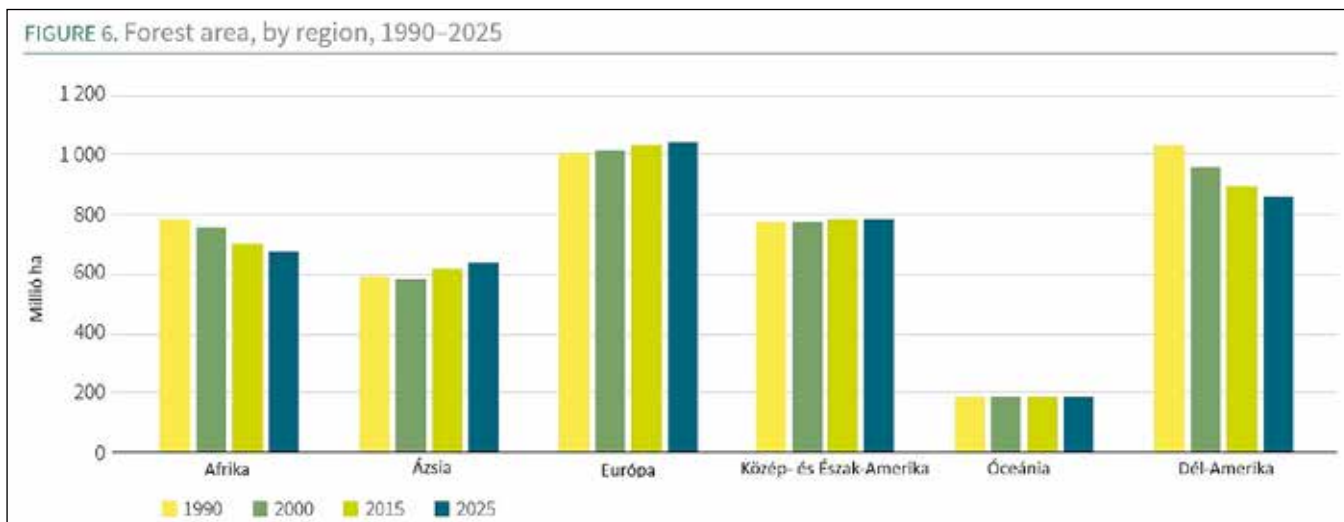
2. ábra Az erdőterület fogyása és gyarapodása, 1990–2025

¹ Oroszország adatai az európai régióban szerepelnek, dominanciájuk miatt azonban egyes táblázatokban külön is feltüntetésre kerülnek.

² The State of the World's Forests 2022. Forest pathways for green recovery and building inclusive, resilient and sustainable economies. FAO. 2022. Rome

Régió	Erdőterület		
	1 000 ha	a Föld erdőterületének %-a	Erdősültség %
Afrika	662 630	16	22
Ázsia	630 029	15	20
Európa	1 038 911	25	47
Közép- és Észak-Amerika	776 162	19	37
Óceánia	183 898	4	22
Dél-Amerika	848 587	20	49
Világ összesen	4 140 217	100	32

1. ábra A Föld erdőterülete

3. ábra Erdőterület régióként, 1990-2025

természetes úton is növekednek, és új erdők létesültek, ezért ez az adat inkább a természetátalakítás mértékét jelzi.

Az erdőterület nettó változása, azaz a csökkenés és növekedés egyenlege ennél kedvezőbb képet mutat. Az 1990–2000 közötti időszak évi nettó 10,7 millió ha-os csökkenése 2000–2015 között 3,68 millió ha-ra mérséklődött, elsősorban Kanada, Kína, Oroszország és az USA erdőterületének bővülése miatt. Ez a területbővülés azonban nem volt tartós, ezért a 2015–2025-ös időszakban a nettó fogyás újra gyorsult, és évi 4,12 millió ha-t ért el. Összességében a 35 év alatt kb. 203 millió ha-ral csökkent a bolygó erdőtakarója – ez egy Mexikónál valamivel nagyobb területet jelent.

A FAO más tanulmányaiból² tudjuk, hogy az erdőirtás alapvetően földhasználatváltás következménye. Ennek fő mozgatója a mezőgazdasági termelés bővülése, ez felel az eltűnő erdőterület mintegy 90%-áért.

Míg Dél-Amerikában jellemzően a nagyüzemi, Afrikában a kisüzemi/létfenntartási célú mezőgazdaság a meghatározó. Az erdőterület nettó változásának földrészenkénti alakulását mutató adatok jól jelzik a földhasználatváltással való szoros összefüggést, ugyanis ilyenkor a csökkenést ellensúlyozó folyamatokra is kevesebb hely marad.

Ezek az adatok önmagukban is megértenek egy elemzést, mert rendkívül érdekes folyamatok zajlanak a háttérben, itt azonban elégedjünk meg annak megjegyzésével, hogy Afrikában és Dél-Amerikában az erdőcsökkenés megállítására továbbra is jelentős kihívás, még akkor is, ha egyébként a fogyás lassult.

Miután az erdőterület nettó változását a fogyás mellett a növekedés alakulása is befolyásolja, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy Észak- és Közép-Amerikában az utóbbi évtizedben lassult az erdőterület növekedése, sőt az USA-ban 1,2 millió ha-ral csökkent is az erdők területe.

A jelentős erdőterület-növekedést produkáló Ázsiában is lassult a növekedés üteme, a 2000–2015-ös időszak 2,4 millió ha/év értékéről 1,62 millió ha-ra. Európában ugyan folyamatos az erdőterület növekedése, az utolsó évtizedben különösen Oroszországban volt jelentős a gyarapodás, Európa más részein azonban lassult a korábbi évtizedekhez képest.

Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy földhasználatváltás azon térségekben is zajlik, ahol az erdőterület egyébként

Régió	Erdőirtás (1 000 ha/év)		
	1990–2000	2000–2015	2015–2025
Afrika	3 615	4 077	3 453
Ázsia	3 947	2 500	2 023
Európa	126	160	145
Közép- és Észak-Amerika	1 043	655	570
Óceánia	677	628	491
Dél-Amerika	8 238	5 533	4 222
Világ összesen	17 646	13 553	10 905

4. ábra Erdőirtás az egyes régiókban

ként nő, még Európában is. Ez másképp megfogalmazva azt jelenti, hogy természetátalakítás valamilyen mértékben ott is történik, ahol egyéb-ként nem fogy az erdő, csak ott több új erdőt hozunk létre, mint amennyi a művelési ágból kikerül, tehát az erdő mind összetételében, mind helyében változik.

A Föld fás vegetációja azonban nem csak erdőkben található, hanem ún. egyéb fás területeken, ill. fával (is) borított egyéb területeken. Az ezekre vonatkozó információkat azonban annak figyelembevételével kell használni, hogy leltározásuk számos módszertani kihívással terhelt, ill. számos ország nem is tartja nyilván a fával borított egyéb területeit. Ennek ellenére jelentőségük óriási, részben a biodiverzitás, részben a belőlük nyert javak és szolgáltatások okán.

Az egyéb fás területek 1,09 milliárd ha-t tesznek ki, így a szárazföld 8%-át borítják. Legnagyobb kiterjedésben Afrikában található, 482 millió ha-ral, ezt követi Ázsia 181 millió, Európa 125 millió, Észak- és Közép-Amerika 85 millió és Óceánia 43,5 millió ha-ral. Bár az egyéb fás területek mennyisége 24 millió ha-ral csökkent 35 év alatt, ez az összevont szám nagyon eltérő regionális trendeket takar, és megjelenik benne a vonatkozási időszak alatti adatgyűjtési módszerek változásának hatása is, mely elsősorban Oroszország esetében okozta a terület nagymértékű növekedését.

A fával borított egyéb területekre vonatkozó adatok elég „foghíjasak”, globális kiterjedésükre nehéz következtetni. 91 ország adatai alapján az agro-erdészeti rendszerek 55,4 millió ha-t tesznek ki (érdekesség, hogy ennek 70%-a Indiában és Indonéziában található), a pálmák által elfoglalt terület 125 országban 12,8 millió ha, a gyümölcsösök 111 országban 32,1 millió ha-t, a városi fás területek pedig 61 országban 26,9 millió ha-t foglalnak el.

Az erdők fő jellemzői

A természetes úton felújuló erdők aránya a világban 92%, világviszonylatban csökkent az elmúlt 35 évben, ami nem meglepő az eddig elmondottak fényében, mint ahogy az sem, hogy a csökkenés üteme lassult. Kivételt Európa és Óceánia képez, az előbbiben folyamatosan, míg utóbbiban a 2015–2025-ös évtizedben nőtt a természetes úton felújult erdők mennyisége.

Mindig nagy érdeklődés kíséri az őserdők állapotát (itt a tágabb értelmezés szerinti, azaz emberi beavatkozás látható nyomai nélküli erdőket értjük), jóllehet ezek felmérése számos országban rendkívül nehéz feladat. Jelenleg a leltárak alapján 1,18 milliárd ha-nyi őserdő ismert, területük azonban, ha változó ütemben is, de folyamatosan csökken: az 1990–2000-es időszak évi 3,48 millió ha-os fogyása 2000–

2015 között 3,92 millió ha-ra gyorsult, majd 2015–2025 között jelentősen, évi 1,61 millió ha-ra mérséklődött, ami mindeképpen jó jel.

Sokkal teljesebb adatok állnak rendelkezésre a telepített erdőkről, melyek a Föld erdőterületének 8%-át teszik ki (312 millió ha). Ezek kb. fele-fele arányban ültetvényerdők, ill. egyéb, nem ültetvényszerűen kezelt, telepített erdők. A telepített erdők mennyisége 1990 óta folyamatosan, de változó ütemben növekszik, a 2000–2015 közötti évi 2,53 millió ha-os csúcstról az utóbbi évtizedben visszatért a 2000 előtti, évi 1,67 millió ha-os szintre. Európa, valamint Közép- és Észak-Amerika kivételével a telepített erdők meghatározóan ültetvények.

Nem tartoznak a fenti kategóriák egyikébe sem, de érdemes megemlíteni, hogy az erdőleltár nyilvántart 15,9 millió ha mangroveerdőt, 30,1 millió ha bambuszerdőt, és 10,9 millió ha gumiültetvényt. A mangroveerdők környezeti szerepe (szűrő és partvédő), a bambusz és gumifa pedig mint nyersanyag (élelem, építőanyag, faanyag) rendkívül jelentős.

Élőfakészlet és biomassa

A világ élőfakészlete 630 milliárd m³, melynek 54%-a négy ország, Oroszország (20%), Brazília (19%), Kanada (8%) és az USA (7%) területén található, ha hozzáteszük a Kongói Demokratikus Köztársaságot, Kínát, Indonéziát, Kolumbiát, Venezuelát és Perut, akkor ez az arány 75%-ra nő.

A hektáronkénti élőfakészlet tág határok között változik, a szűkebb értelemben vett Európáé a második legmagasabb, köszönhetően a kedvező éghajlatnak és gazdálkodásnak.

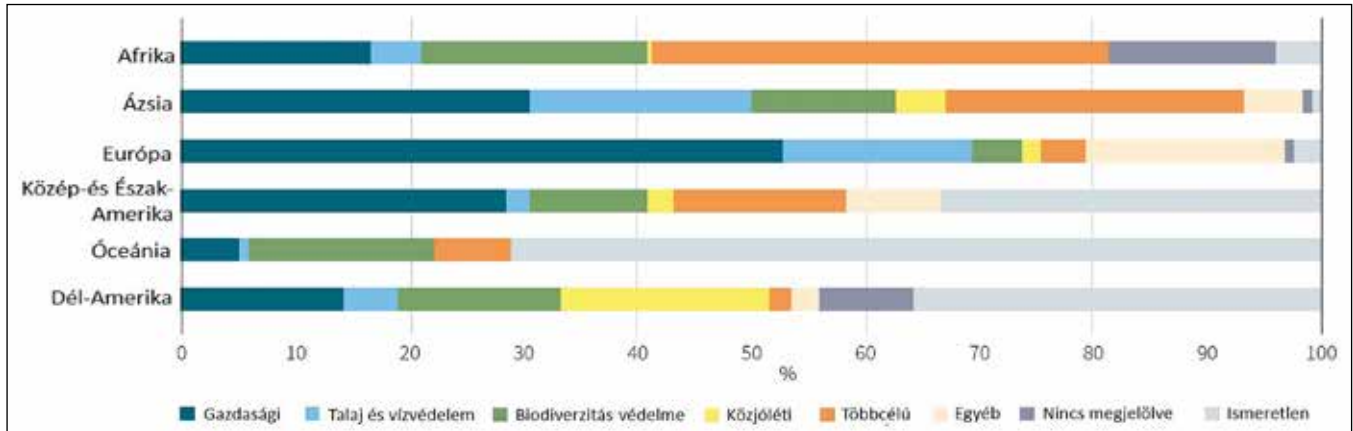
Mind a szénmegkötés, mind a faanyag szempontjából fontos tudni, hogy az egyéb fás területek élőfakészlete továbbá 20,2 milliárd m³-re becsülhető, ennek 44%-a Európában, elsősorban Oroszországban található.

A világ élőfakészlete az 1990–2000 közötti csökkenés után folyamatosan növekedett, a 2000-ben becsült 592 milliárd m³-ról a mai szintre, a 2015–2025 közötti időszakban évi 1,6 milliárd m³-es gyarapodást produkálva. A gyarapodás két okból is érdekes: egyrészt mert csökkenő erdőterület mellett történik, másrészt pedig jelentős regionális különbségek vannak. Afrikában és Dél-Amerikában ugyanis folyamatos az élőfakészlet csökkenése, globális szinten ezt ellensúlyozza a többi térségben tapasztalt gyarapodás.

Magától értetődő ezek után, hogy a hektáronkénti élőfakészlet ugyancsak növekedett 1990 és 2025 között, 137 m³/ha-ról 152 m³/ha-ra. A tanulmány nem ad részletes magyarázatot, de a lehetséges okok között említi a gazdálkodás javuló színvonalát, illetve egyes térségekben a kiterjedt újraerdősítések hatását. Más források hivatkoztak a klímaváltozás le-

Régió	Élőfakészlet (millió m ³)					
	1990	2000	2010	2015	2020	2025
Afrika	99 219	94 946	90 844	88 251	86 527	85 132
Ázsia	59 324	57 694	63 394	66 390	69 801	72 115
Európa Oroszország nélkül	24 987	28 658	32 443	33 961	35 330	35 863
Európa	114 572	126 563	139 991	145 203	149 977	161 540
Közép- és Észak-Amerika	90 441	91 735	97 501	100 930	100 822	104 850
Óceánia	21 921	21 909	21 887	22 042	22 090	22 148
Dél-Amerika	211 032	199 628	192 284	190 710	187 776	184 157
Összesen	596 509	592 475	605 901	613 527	616 994	629 941

5. ábra A Föld élőfakészletének alakulása, 1990–2025

6. ábra Az erdők rendeltetése az egyes régiókban, 2025

hetséges hatásaira is, a melegebb éghajlat ugyanis hosszabb vegetációs időszakot eredményez számos területen.

A világ erdeiben található fás biomassa mennyiségét 709 Gt-ra becsüli az erdőleltár, ennek 72%-a földfeletti, 19%-a földalatti, 9%-a pedig holtfa biomassa. A biomassa adatok térbeli és időbeli eloszlása az élőfakészletnél leírt mintázatot követi. Sokakat érdeklő kérdés az erdők szénkészlete. A közölt és becsült adatok eredőjeként a világ erdeinek szénkészlete 714 Gt-nak adódott, mely 174 t/ha értéknek felel meg. A tárolt szén mennyisége 2000-ig csökkent, majd növekedésnek indult, jelenleg az 1990-es szint környékén mozog. A növekedés részben annak köszönhető, hogy az újonnan létrehozott erdők növekedésük során több szenet kötnek meg az intenzívebb fiatalkori növekedés miatt, és természetesen a növekvő fajlagos élőfakészlet is szerepet játszik. Így tehát a szénkészletek alakulását az erdőterület és az élőfakészlet/növedék változása is befolyásolja.

Természetesen ettől még igaz marad az a megállapítás, hogy az emberi szén-dioxid-kibocsátás egy jelentős hányada az erdőből, pontosabban az erdőt érintő földhasználatváltozásból származik. Hogy tágabb összefüggésbe is helyezzük az erdők szénkészletét, ez hatalmas az emberi CO₂-kibocsátáshoz képest, ami 2024-ben 41 Gt volt, de eltörpül az óceánokban tárolt 38 000 Gt mellett.

Az erdők rendeltetése és használata

A világ erdei számos célt szolgálnak, a célok rendkívül nagy regionális változatosságot mutatnak. Az elsődleges rendelte-

tések között a gazdasági képviseli a legnagyobb részarányt (29%), azonban jelentős szerepe van a védelmi rendeltetéseknek (talajvíz 9%, biodiverzitás 12%), ill. a többcélú használatnak (15%) is. A közjóléti funkció kisebb részarányt képvisel (5%), viszont jelentős az egyéb (7%) és a pontosan nem ismert funkciók aránya (22%).

A régiók közötti jelentős különbségek azonban nem feltétlenül állnak közvetlen összefüggésben az erdők állapotával vagy az erdőterület változásával, legalább annyira tükrözik a gazdálkodás módját, minőségét is.

A gazdasági funkció(k) magasabb aránya mellett is bővülő erdővagyonról beszélhetünk Európában vagy Ázsiában, míg máshol azt látjuk, hogy a védelmi rendeltetések sem nyújtanak védelmet a kedvezőtlen folyamatok ellen.

Szorosabb összefüggést lehetne talán keresni a hosszú távú tervezés és az erdőterület változása között, bár maga a tanulmány ezt azért sem teszi, mert az adatok csak az erdőterület 93%-ára elérhetők. Az adatok alapján az erdőterület 55%-a rendelkezik erdőtervekkel, ez az arány Afrikában 27%, Ázsiában 64%, Európában 94%, Közép- és Észak-Amerikában 58%, Óceániában 28%, Dél-Amerikában pedig 19%.

Az adatok azt sugallják, hogy az erdőterület csökkenése alacsonyabb tervezettség mellett jelentkezik inkább, bár Óceánia a példa arra, hogy ez nem feltétlenül van így. Talán azért sem, mivel az erdőtervek léte jobbra erdészeti kérdés, míg az erdőterületek átalakítása földhasználati, s mint ilyen, az erdészet hatáskörén kívül eshet. Ezzel együtt is általánosságban elfogadott erdészeti politikai célkitűzés a hosszú távú

Régió	Magántulajdon		Köztulajdon		Egyéb/ismeretlen	
	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%
Afrika	61 844	9	556 066	82	58 951	9
Ázsia	140 719	23	482 989	77	222	n.s.
Európa Oroszország nélkül	107 891	53	87 971	43	8 806	4
Európa	107 891	10	916 403	89	8 806	1
Közép- és Észak-Amerika	263 611	34	475 033	61	38 981	5
Óceánia	85 597	47	97 057	53	648	n.s.
Dél-Amerika	294 980	34	503 654	58	71 791	8
Összesen	1 062 533	24	3 119 173	71	188 204	4

7. ábra Az erdők tulajdonviszonyai, 2020

tervezés biztosítása. Tulajdonviszonyok vonatkozásában a FRA2025 az 1990–2020 közötti időszakot vizsgálta. Eszerint a világ erdei továbbra is meghatározóan köztulajdonban vannak, kivételt képez Európa Oroszország nélkül, ahol a magántulajdon van többségben.

Az 1990–2000 közötti időszakban a tulajdonviszonyok csak kismértékben változtak, összességében a magántulajdon és a köztulajdon is növekedett, míg az egyéb, ill. ismeretlen tulajdonú erdők aránya csökkent. A magántulajdon aránya érdemben nem változott Afrikában, Közép- és Észak-Amerikában; gyarapodott Ázsiában és Európában az 1990–2010 közötti időszakban; Dél-Amerikában pedig 2015-ig folyamatosan csökkent. Ezek a mozgások azonban nem feltétlenül regionális folyamatokat tükröznek, gyakran egy-egy országban lezajló folyamatokról van szó, Ázsia esetében Kína, Dél-Amerika esetében Brazília belső változásai tükröződnek, Európa esetében pedig a volt szocialista országok 1990 utáni gazdasági és politikai átalakulásának a hatása mutatkozik meg.

Bár a köztulajdonban álló erdők aránya valamelyest növekedett az elmúlt 30 évben, az ilyen erdőket kezelő állami szervek szerepe csökkent, 1990-ben a köztulajdonú erdők 94%-át kezelték, 2000-re azonban arányuk 81%-ra csökkent, szerepüket zömében magánvállalkozások vették át, azaz a magán-szektor szerepe nagyobb a gazdálkodásban, mint azt a tulajdonviszonyokból vélelmezni lehetne.

Az erdők egészségi állapota

A FAO erdőleltár lehetőségeit nagyban meghatározza a nemzeti erdőleltárak adattartalma. Bizonyos paraméterek esetében lehetőség van hiányzó adatokat megbecsülni, az egészségi állapotra vonatkozó információk nem tartoznak ebbe a körbe. Csak az országok egy részének állnak ilyen adatok rendelkezésre és időben is csak korlátozottan, így az elemzések a 2002–2020 közötti időszakra korlátozódnak. Európa itt különleges helyzetben van, mert területének 88%-áról tud adatokat szolgáltatni.

A világ erdőterületének 47%-áról származó adatok szerint rovarkárok évente 34 millió ha-t érintettek a vizsgált időszakban, a károk mintegy 2/3-át Közép- és Észak-Amerikából jelentették, igaz, a leltár is itt volt a legteljeskörűbb, az erdőterület 98%-át lefedte. A leltár Európára vonatkozó része 88%-os lefedettség mellett évi 816 000 ha-nyi kárról számol be, Ázsiában azonban 46%-os fedettség mellett évi 8,5 millió ha károsítást észleltek.

A betegségek esetében még hiányosabbak az adatok, az erdőterület 37%-át lefedő adatszolgáltatás alapján évi 9,2 millió ha-nyi kár jelentkezett. Időjárás okozta károkról az erdőterület 33%-án áll rendelkezésre információ, ezen a terü-

leten évi 7 millió ha kárt észleltek. Az időjárási károk Közép- és Észak-Amerikát sújtották a legjobban, évi 6 millió ha kárt innen jelentettek, annak ellenére, hogy információ csak az erdőterület 40%-áról áll rendelkezésre.

Külön fejezetet érdemelnek a tüzek, mind jelentőségük-nél, mind kiterjedésük-nél fogva. Itt sokkal pontosabb információ áll rendelkezésre, a 2007–2019 közötti időszakra vonatkozóan a Föld erdőterületének mintegy 86%-áról rendelkezünk adatokkal. Ezek szerint az erdőtüzek évi 127 millió ha-t érintettek, az időszak legnagyobb érintett területe 149 millió ha volt. Az erdőtüzek 60%-a Afrikában jelentkezett. 2019-es adatok alapján a tüzek elsősorban a szubtrópusi régiót veszélyeztetik (79%), a trópusi, a boreális és a mérsékelt övi erdőkben kiterjedésük jelentősen kisebb volt régióban (8,8 ill. 6%).

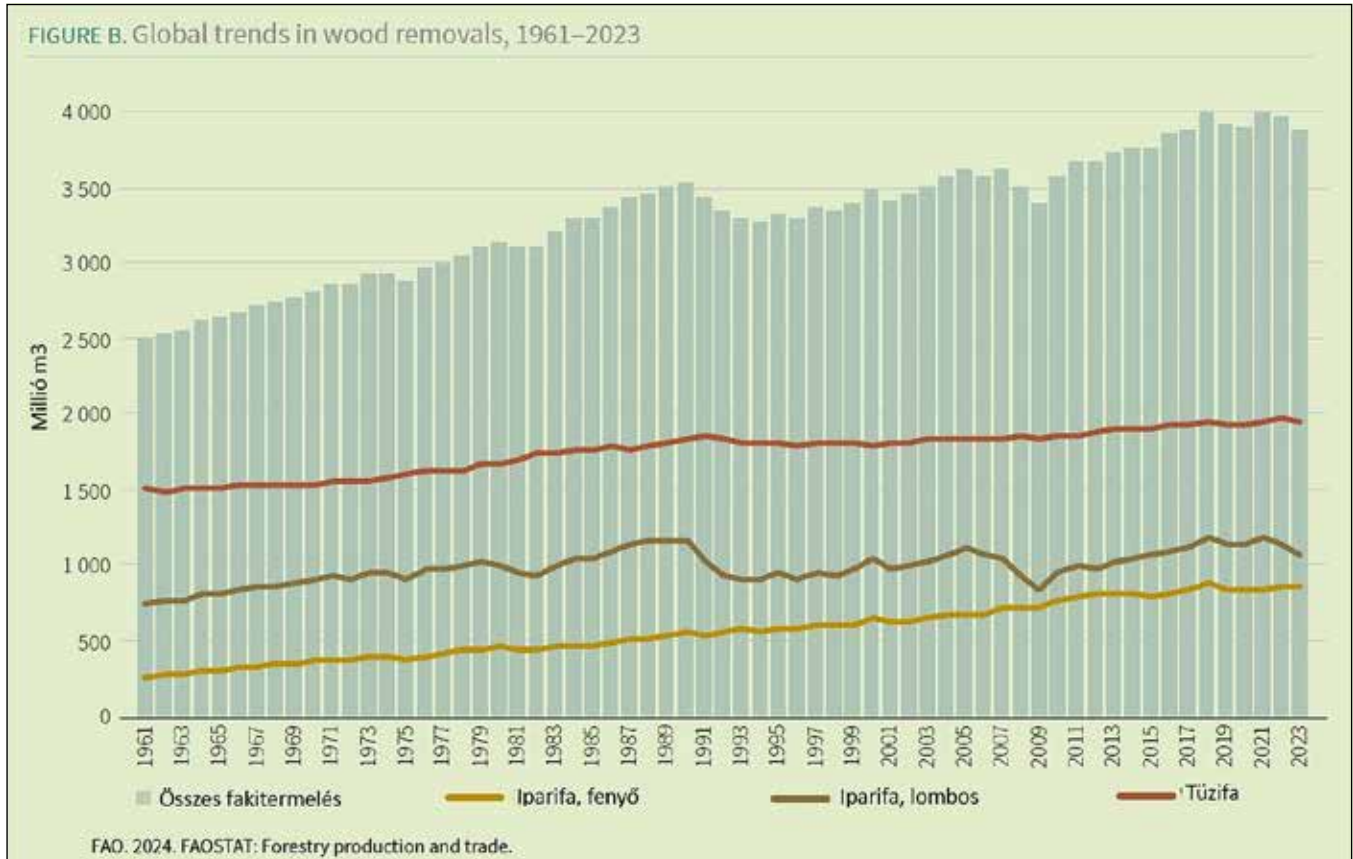
Az erdők javai és szolgáltatásai

Az adatközlési terhek csökkentése érdekében az utóbbi időben a FRA nem gyűjt önállóan adatokat a fakitermelésekről, de közöl egy rövid elemzést a FAOSTAT adatainak felhasználásával. Eszerint a világ fakitermelése 3,86 milliárd m³ volt 2023-ban, melyben benne foglaltatik az erdők mellett az egyéb fás területek és a nem erdei fák kitermelése is. A fakitermelés eddigi maximumát 2018-ban érte el mintegy 4 milliárd m³-rel, a Covid után 2022-től újra csökkent, 2023-ban elsősorban a fűrészipari és a cellulózipari alapanyag iránti kereslet csökkenése miatt.

A faanyag kb 50-50%-ban volt tűzifa és iparifa, Afrikában 90%, Ázsiában 61%, Dél-Amerikában 41%, Európában, Közép- és Észak-Amerikában, valamint Óceániában pedig ke-

Forrás: laredotreeservicepros.com

8. ábra Fakitermelés 1961–2023

vesebb mint 25% tűzifa hányaddal. 2023-ban a fakitermelés 54%-a 10 országból származott (USA 11%, India 9%, Kína, Brazília 8%, Oroszország 5%, Kanada, Etiópia, Indonézia 3%, Kongói Demokratikus Köztársaság, Nigéria 2%), a maradék 46%-on a világ többi országa osztozott.

Néhány zárógondolat

A FAO erdőleltár hatalmas munka, sok száz szakértő közreműködésével készül, az ő munkájuk mögött pedig a nemzeti erdőleltárakon dolgozó sok ezer szakember munkájával áll össze az a kép, mely a világ országainak erdőgazdálkodását, az erdővagyon változását együtt és külön-külön is bemutatja. Egyre többet tudunk a Föld erdeiről, és mégis úgy érezzük, nem eleget. Pedig szükség lenne a tudásra, mert egyre nagyobb mértékben avatkozunk bele a természet működésébe, nemcsak az erdők esetében, hanem szinte minden területen, de a következményekkel általában csak utólag szembesülünk.

Ahogy közeledünk 2030-hoz, ami számos nemzetközi politikai folyamat mérőöldkövéül szolgál, és amelyhez elérendő célokat állítottunk, úgy válik egyre nyilvánvalóbbá, hogy szorít az idő. Bár a FAO elemzés nem tér ki erre, most nem is feladata, én mégis felhasználnám néhány adatát arra, hogy előre tekintsek, még akkor is, ha nem tartom biztatónak, amit látok.

Nekem az erdőleltári számok azt sugallják, hogy az erdőirtás megállításáról szóló, különböző fórumokon elfogadott, 2030-ig elérendő globális célok, beleértve az utolsó klímacsúcsot is, nem fognak megvalósulni, mert a kiváltó okok megszüntetésére tett intézkedések messze nem elégségesek. Ezzel, illetve a várható következményekkel már most célszerű elkezdni szembenézni. Pont azért most, mert egyre nagyobb teret nyernek azok a nézetek, amelyek a környezet-

ben végbemenő változások jelentőségét alábecsülik, a fenntarthatóságot pedig alárendelik a gazdasági érdekeknek.

Az utóbbi időszakban először 2007-ben, aztán 2015-ben, többek között arról határozott a világ, hogy 2030-ig megállítja az erdőterület fogyását, sőt 2017-ben arról is, hogy az erdőterületet 3%-kal növeli. Erre most alig van esély, az elmúlt időszakban csak lassult a fogyás üteme, de összességében 41 millió ha-ral van kevesebb erdő, mint mondjuk 2015-ben volt. Az elmúlt 35 év adatait „technikai elemzéssel” vizsgálva ilyen ütem mellett 15–40 évre lenne szükség, ahhoz, hogy a fogyást minimális szintre lassítsuk, de bővülésről még ekkor sem lenne szó.

Nem technikai oldalról nézve sokkal rosszabb a helyzet. Bár erre semmiféle célkitűzés nem volt, de az elmúlt 10 évben mintegy 50%-kal emelkedett a világ GDP-je (75-ről 110 ezer milliárd USD-ra), mégsem jutott forrás az erdőcsökkenést kiváltó gazdasági folyamatok megváltoztatására. Jutott viszont a környezetre káros támogatásokra (energetikai és nem energetikai támogatások, ideértve a mezőgazdasági támogatások egy jelentős részét is, amelyek károsak a környezetre). Ezek összegét 2,6 ezer milliárd USD-ra becsülik, ami 2022 óta még 800 milliárd USD-ral nőtt is, és ami vagy nyolcszorosa az erdőre, biodiverzitásra meg klímavédelemre együttesen jutó támogatásnak.

Kérdés tehát, hogy ilyen gazdasági környezetben van-e értelme technikai előremetszést készíteni vagy azon gondolkodni, hogy mennyire helyesek a 2030-as célok. A válasz pedig az, hogy a célok jók, de ideje lenne végre a „valóság” is igazítani, mert az eddigi módszereinkkel nem érünk célba. Még úgy sem, ha a határidőket egy kicsit későbbre tesszük, ugyanis az csak illúzió, hogy a határidőket az ember szabja...

Csóka Péter okl. erdőmérnök